

מעשה בחתוליים

כתב ע. הלל

ציירה: אלונה פרנקל

הוצאת הקיבוץ המאוחד, בית הוצאה כתר

על הספר

בספר זה עשרה שירים על בעלי חיים. שירים קצרים: כמו הנמלה, כלב, מצפצפים, ושירים ארוכים על גבול הסיפור: כמו מעשה בחתוליים, בולבול-למה ככה. כל השירים כתובים בסגנון המיוחד של ע. הלל: שורות קצרות, לעיתים משפט קטוע עד כדי רמיזה, אך בצירוף יוצרים סיפור שלם, עם צליל וניגון משלו.

מעשה בחתוליים

מבוסס על מעשיה עממית. השיר מספר על שני חתולים שפרצה מריבה ביניהם. לאחר חשבון נפש הם מתפייסים וחוזרים להיות חברים טובים. כדאי לקרוא את הספר הזה בצוותא עם הילדים ולעבוד יחד איתם על המסרים החברתיים.

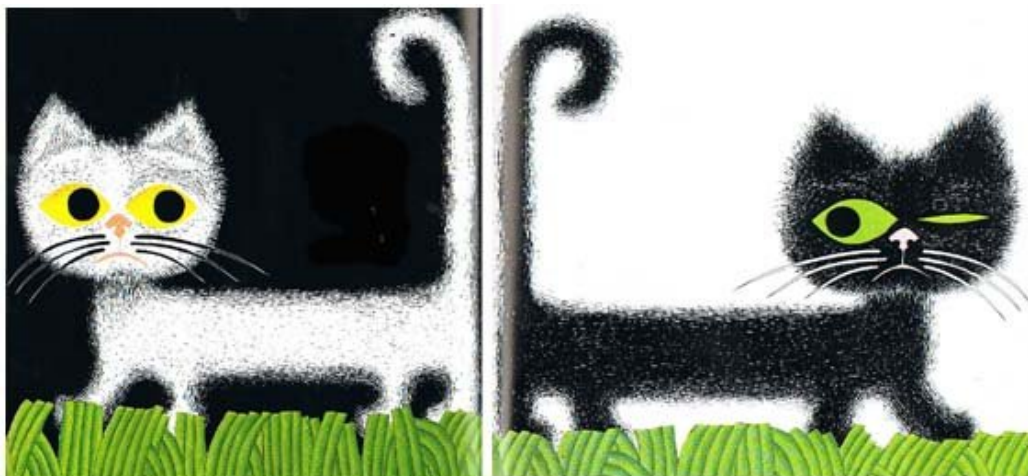
פעילות לפני הקריאה

התלמידים יבנו סיפורים על פי הציורים

לתלמידים: מצאו את ההבדלים

לפניכם שני ציורים שאיירה אלונה פרנקל:

ציור א

ציור ב

1. התבוננו בציורים וספרו מה רואים בהם.
2. מצאו הבדלים רבים ככל האפשר בין ציור א לציור ב.
3. חברו שיחה בין החתולים בציור א.
4. חברו שיחה בין החתולים בציור ב.
5. המחיזו את השיחות

הפעלות בעקבות הקריאה

לתלמידים- שאלות הקשורות בתוכן:

- מה אמר החתול השחור על עצמו?
- מה אמר החתול הלבן על עצמו?

- מדוע, לדעתכם, נעלבו החתולים?
- כיצד התנהגו החתולים כשכעסו זה על זה?
- מה הייתה מטרתו של החתול הלבן כשנכנס לחבית הזפת?
- מה הייתה מטרתו של החתול השחור כשנכנס לחבית הסיד?
- האם המטרות שלהם הושגו?
- מה אפשר ללמוד מהסיפור של החתוליים?

למורה- להתפייס

המורה תנהל שיחה עם התלמידים על יחסים בין חברים. תוך כדי כך אפשר לעסוק בזיהוי רגשות, זיהוי כעסים, ביכולת להתפייס ולבקש סליחה (ראו את הספר "כישורי חיים" בהוצאת תל לכיתות א-ב עמודים 169-176)

- הילדים יספרו על החברים שלהם, מתי טוב להם ביחד, מה הם עושים ביחד.
- הילדים יספרו על מריבות שהיו להם עם חברים, מדוע רבו, מה הרגישו כשרבו.
- הילדים יספרו על התפייסות. איך התפייסו, מה הרגישו.

לתלמידים- לפעמים אני רוצה להיות אחר

לפעמים מתחשק לנו להיות אחרים, לא רק בחג הפורים.

השלימו:

אילו הייתי----- (איך תיכאן, מה תעשו, איך תרגישו?)
ציירו איך הייתם רוצים להיכאות.

לתלמידים- ראינות לעיתון ולטלוויזיה

בחרו את אחת האפשרויות א או ב

א. אתם עיתונאים ושלחו אתכם לסקר את האירוע שבו 2 חתולים נפלו לחבית סיד ולחבית זפת.
חברו כ 10 שאלות הקשורות לאירוע.

ב. התחלקו לקבוצות עד 6 משתתפים בכל קבוצה, והכינו תוכנית לכתבה בטלוויזיה, המספרת על האירוע בשיר.

בחרו תפקיד של: מראיין, חתול לבן, חתול שחור, אנשים שונים בסביבה לפי בחירתכם. כמו כן אתם יכולים לבחור גם בדמויות שאינן בשיר, כמו רופא שיכול לדבר על הסכנות של טבילה בתוך סיד או זפת ועוד. הציגו את התוכנית שלכם במליאה.

לתלמידים-חתוליים וכל מה שנאמר בצורת הזוגי

בשיר מעשה בחתוליים חוזרת הסיומת: ---ס'ים.

1. חפשו את כל המילים שמסתיימות ב ---ס'ים.. רשמו אותן. שימו לב שכל המילים האלה באות לתאר כמות כפולה או זוגית.

זוגות זוגות

(הפעלה מתוך הספר "לשון ועוד" מאת ד"ר איה מרבך וד"ר רחל עזוז, הוצאת רכס) למילים שמציינות זוג כמו: מספריים, משקפיים, מכנסיים, שעתיים, שנתיים, מאתיים, גבעתיים יש סופית מיוחדת שהיא : ---ס'ים.

נספור בזוגות:

חודש ועוד חודש הם: _____
שבוע ועוד שבוע הם: _____
יום ועוד יום הם: _____
שעה ועוד שעה הן: _____
אלף ועוד אלף הם: _____
מאה ועוד מאה הם: _____
שנה ועוד שנה הן: _____

איפה בן הזוג שלי

הצטיידו במראה קטנה. שימו אותה ליד כל אחד מהציורים. ציירו אותו וכתבו מהו החפץ הזוגי. שימו לב: לא תמיד קיימת צורת היחיד במילים אלה.

נבנה מילים זוגיות:

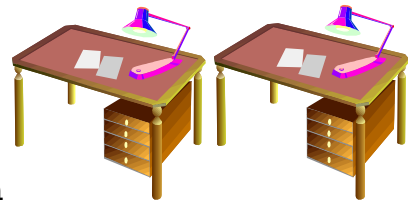
בשיר ממציא המשורר ע. הלל מילים בעלות משמעות זוגית כמו:
סליחיים, זנביים.

הסבירו מילים אלה:

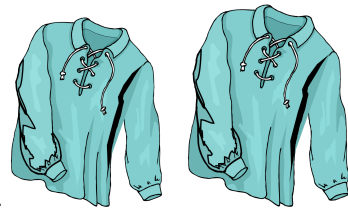
-----סליחיים

-----זנביים

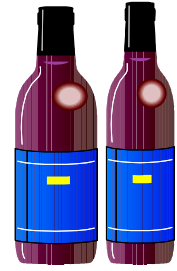
התבוננו בתמונות הבאות והציעו שם בצורת הזוגי לחפצים שבצויר:
לדוגמה:

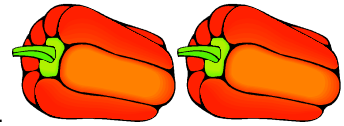
במקום לומר שולחנות נאמר שולחניים

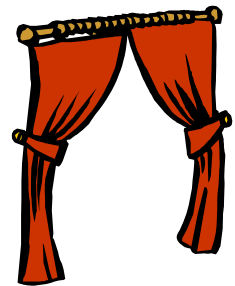
במקום לומר _____ נאמר _____

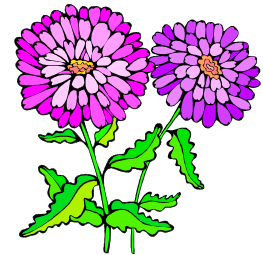
במקום לומר _____ נאמר _____

במקום לומר _____ נאמר _____

במקום _____ נאמר _____

במקום _____ נאמר _____

דימויים

(בדימוי משווים דבר למשהו דומה לו בתכונה או תכונות מסוימות)

השלימו את המשפטים

החתול שחור כ-_____

החתול השני לבן כ-_____

החולצה כחולה כמו-_____

החצאית אדומה כמו-_____

קולו נשמע כמו-_____

דני גבוה כ-_____

שירי יפה כמו-----
-----כמו-----
-----כמו-----
-----כמו-----

הכינו:
ד"ר רחל עזוז
ד"ר איה מרבך
מחברות סדרת ספרי הלימוד "לשון ועוד"